

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความพึงพอใจและประโยชน์ต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร
ในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ชื่อผู้เขียน นางสาววรรณฉวี เฉดระการ

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. นรินทร์ชัย พัฒนพงศา	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ไร่ไพพรรณ อภิชาติพงษ์ชัย	กรรมการ
นายพงษ์พันธ์ นันทขว้าง	กรรมการ
ดร. บัญญัติ ไชยพดกษ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด (2) หาความสัมพันธ์ของความพึงพอใจและประโยชน์ต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร (3) สภาพปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน โดยการจำแนกตามระดับฐานะของครอบครัว (Sorting) ในแนวของการประเมินชนบทโดยการมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal) ทั้งหมด 15 หมู่บ้านใน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 183 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ส่วนการทดสอบสมมุติฐานใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise Method)

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ มีอายุเฉลี่ย 45.91 ปี มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกทางการเกษตรจำนวน 2 กลุ่ม เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นผู้นำหมู่บ้านหรือตำบล สื่อทั้งหมด 15 ประเภท ได้แก่ 1.ผู้นำท้องถิ่น 2. เกษตรกรด้วยกัน 3. ไปสเตอร์ 4. หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน 5. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านการเกษตร 6. แพลงส่งเสริม 7. อื่น ๆ (โทรทัศน์, วิทยุ) 8. วิทยุทัศน์ 9. ป้ายประชาสัมพันธ์ กลางแจ้ง 10. แผ่นพับ 11. ตัวอย่างของจริง 12. การสาธิต 13. เอกสารแนะนำ 14. การฝึกปฏิบัติ และ 15. การทัศนศึกษา/ดูงาน ให้ความรู้แก่เกษตรกรได้ในระดับน้อย คะแนนโดยรวมเฉลี่ย 2.26 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน จำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านการเกษตรเฉลี่ย 5.87 ครั้ง/ปี

เกษตรกรมีความพึงพอใจในการรับสื่อของกรมวิชาการเกษตร อยู่ในระดับมาก และเกษตรกรได้รับประโยชน์จากสื่อด้านการเกษตรของกรมปศุสัตว์ อยู่ในระดับมาก

จากการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกและปานกลาง คือ สภาพการเป็นผู้นำสัมพันธ์กับจำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านการเกษตร ($r = 0.309$) และ การรับข่าวสารด้านการเกษตรจากบุคคลต่าง ๆ สัมพันธ์กับการนำข่าวสารที่ได้รับ ไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่น ($r = 0.410$) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ถดถอยลดพหุ พบว่า 1. ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการรับสื่อด้านการเกษตรมีค่าเท่ากับ $-10.838 + 1.297$ (จำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านการเกษตร) $+ 21.311$ (การนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่น) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การที่จะให้เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรนั้น เกษตรกรต้องไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านการเกษตรหรือในทางกลับกัน เจ้าหน้าที่เกษตรก็ควรจะไปติดต่อกับเกษตรกรให้มากขึ้น จากปัจจัยดังกล่าวจะทำให้เกษตรกรนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ให้กับเกษตรกรรายอื่นต่อไปมากด้วย

2. ประโยชน์จากการรับสื่อด้านการเกษตรค่าเท่ากับ $-10.838 + 1.216$ (จำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านการเกษตร) $+ 21.311$ (การนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่น) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่เกษตรกรจะได้รับประโยชน์จากสื่อด้านการเกษตรนั้นก็เช่นเดียวกับความพึงตามข้อ 1. ข้างต้น คือต้องไปพบเจ้าหน้าที่บ่อยครั้งขึ้น ซึ่งจะช่วยเหลือเรื่องนั้น ๆ กับเกษตรกรรายอื่น ๆ ได้ดีด้วย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านการเกษตรและเกษตรกรควรจะมีการติดต่อกันมากขึ้น เพื่อเกษตรกรจะได้เข้าใจเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ได้ดีขึ้นและนำความรู้ไปเผยแพร่ให้แก่เกษตรกรรายอื่น ๆ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านการเกษตรควรที่จะติดต่อกับเกษตรกรรายอื่น เช่น เกษตรกรที่ขยันขันแข็งและไม่ได้เป็นผู้นำให้มากครั้งด้วย สำหรับสื่อที่ให้ประโยชน์แก่เกษตรกรมากและควรที่จะนำไปใช้นั้น จากผลการศึกษาย่อหน้าที่หนึ่ง ได้แก่ 1. ผู้นำท้องถิ่น 2. เกษตรกรด้วยกัน 3. โปสเตอร์ 4. หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน 5. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านการเกษตร เป็นต้น

Thesis Title	Satisfaction and Benefits of Obtaining Agricultural Media as Perceived by Farmers in Suwannaphum District , Roi Et Province	
Author	Miss Wanmanee Cheatrakran	
M.S (Agriculture)	Agricultural Extension	
Examining Commiitee		
	Assoc. Prof. Dr. Narinchai Patanapongsa	Chairman
	Assoc. Prof. Rampaipan Apichatpongchai	Member
	Mr. Pongpan Nandakwang	Member
	Dr. Banjat Chaiyapruke	Member

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the general characteristic of the farmers in Suwannaphum District , Roi Et Province 2) to investigate the satisfaction and benefits in obtaining agricultural media as perceived by farmers 3) to explore the problems , difficulties , and needs about receiving agricultural media of the farmers.

The populations in this research were 183 head of farm households sorted by levels of family's status using in participatory rural appraisal in 15 villages in Suwannaphum District , Roi Et Province. Statistical techniques used were percentage , mean , maximum and minimum standard deviation , Pearson Product Moment Correlation and Multiple Regression Analysis with Stepwise method .

1) The results reveal the following that the average age of head of households was 45.91 year old , with primary school education. Most off frames were member in 2 groups

of 6 groups .Level of knowledge from media received by farmers was considered low (2.26 points from total of 5) when asked there about media they received most it was found that their local leaders , other farmer , posters , tower broadcasting , and agricultural development workers (ADW) got higher rank . There farmers contact the ADW by average 5.78 times / year .

2) Of these 8 government units , the farmers Satisfied the media they received from the Department of agriculture the most . While the Benefits from mediathey got most from Department of Livestock Development .

3) When analyzing the relationship among all the independent variables found two aspects significantly correlated (at 0.01) (1) leadership status and the frequency of contact ADW ($r = 0.309$) (2) these receiving agricultural information from the people and those giving these information ($r = 0.410$) .

4) Hypothesis testing using MRA also found two aspects :

(1) Satisfaction of receiving media of farmers = $- 10.838 + 1.297$ (frequency of contacting ADW) + 21.311 (bringing the information received to other people) .

(2) Applying the information they got = $- 12.096 + 1.216$ (frequency of contacting ADW) + 20.420 (bringing the information received to other people) .

5) The researcher suggests the following : (1) ADW and the farmers should have more frequent contact so the farmers can understand difficult technical aspects and can act as intermediary ; (2) ADW should contact more with other diligent farmers ; (3) ADW should utilize the media that the farmers named in 1) above .